

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Коновальчук В. І.

ДИЗАЙН ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ

**ПРОГРАМА
ПСИХОЛОГІЧНОГО ПРАКТИКУМУ ДЛЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.**

Черкаси – 2018

Рекомендовано до друку вченою радою комунального навчального закладу «Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради».

Протокол №1 від 06.02.2018р

АВТОР:

Коновальчук Валентина Іванівна, завідувач кафедри психології комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор філософських наук, доцент.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Овчаренко О. В., старший викладач кафедри практичної психології Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, кандидат психологічних наук.

Руденко І. М., доцент кафедри психології комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук.

Дмитренко Л. Г., методист Черкаського міського методичного кабінету установ освіти Черкаської міської ради.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму спецкурсу розроблено відповідно до концепції «Нова українська школа», Наказу МОН № 994 від 11.07.2017 «Про внесення змін до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності», у яких визначаються ціннісні орієнтири та вимоги до реалізації сучасної освітньої діяльності, концепції сталого розвитку «План дій 2030», прийнятий на 70-й Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй наприкінці вересня 2015 року. Глобальний «*sustainable development*», зміст якого з урахуванням контексту включає «життєздатність» із сенсом «самопідтримування», можливий за умови переструктурування цінностей у контексті зміни орієнтирів освітнього процесу із репродукції певних стандартів суспільно-історичного досвіду на продуктивну школу, засновану на принципах творчої життєдіяльності. Зазначене актуалізує запровадження у системі післядипломної освіти засад нової онтології освіти на основі розвитку творчого потенціалу особистості.

Акцент на розвивальному потенціалі системи післядипломної освіти спрямовує на розроблення онтологічні, культуротворчі, аксіологічні, гуманітарні, праксеологічних перспективних форм, засобів, інструментарію для забезпечення розвитку творчого потенціалу людини в умовах трансформації смислів сучасного світу.

Психологічний практикум «Дизайн творчого потенціалу особистості» спрямований на реалізацію таких **завдань**:

- обґрунтувати концепцію дизайну творчого потенціалу
- апробувати та засвоїти досвід розвитку творчого потенціалу особистості як зміну режимів взаємоперехідних станів порядку та мінливості та процесів позитивної дезінтеграції та вторинної інтеграції;
- практично засвоїти покрокову модель розвитку творчого потенціалу особистості як альтернативний варіант перманентного розвитку особистості упродовж життя.

РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН ПСИХОЛОГІЧНОГО ПРАКТИКУМУ

	Зміст	Розподіл годин						
		Лекції	Семинари	Практичні	Тести	Інтернет-	Сам ост.	Усього
1	Вступ до психологічного практикуму. Вхідне діагностування.	0,5		0,5				1
2	Зміст творчого потенціалу особистості. Концепція дизайну творчого потенціалу.	1						1
3	Практикум розвитку творчого потенціалу особистості.			4				4
	Ексквізитний досвід як дестабілізація звичного стану особистості, загострення внутрішніх суперечностей, розладу процесу саморегуляції.			0,5				0,5
	Трансгресія як вихід за межі стандартної концептуальної системи,			0,5				0,5
	Визначення діапазону можливих перспектив на основі трансформаційних новоутворень. Стратегічне планування діяльності			1				1
	Рефлексія статусу власної гідності, свободи та відповідальності творчої реалізації			0,5				0,5
	Набуття компетентностей і впевненості в здійсненні продуктивної життєтворчості			0,5				0,5
	Реінтеграція свого життя на основі умов, продиктованих новою смисловою перспективою			0,5				0,5
	Підсумкова робота Рефлексія індивідуального досвіду			0,5				0,5
	Усього:	1,5		4,5				6

ЗМІСТ

Вступ.

Визначеність потенціалу людини інформаційними рівнями її взаємодії. Спосіб буття людини як чинник актуалізації глибинних ресурсів та резервів потенціалу людини. Семантичні континууми: природне-духовне, матеріальне-ідеальне, біологічне-соціальне, несвідоме-свідоме, зовнішнє-внутрішнє, суб'єктне-об'єктне.

Результат: усвідомлення індивідуальних показників творчого потенціалу.

Тема: Зміст творчого потенціалу особистості. Концепція дизайну творчого потенціалу

Науково-методичне обґрунтування концепції розвитку творчого потенціалу в системі післядипломної освіти в умовах модернізації сучасної освіти;

Пізнавальні результати:

Розуміння творчого потенціалу як динамічно - цілісного ресурсу потреб, здібностей, властивостей та можливостей особистості.

- рефлексія та свідоме визнання власної винятковості і цінності своїх потенційних можливостей особистості.

- усвідомлення інтегрованості гідності особистості із фундаментальними атрибутами буття особистості - свободою і відповідальністю.

- осмислення особистості як потенційно інноваційної, вільної, здатної продуктивно взаємодіяти у складному і непередбачуваному світі, відповідно до актуальних змін і трансформації освіти.

Пізнавально-розвивальний практикум розвитку творчого потенціалу особистості.

Тема: Ексквізитний досвід як дестабілізація звичного стану особистості, загострення внутрішніх суперечностей, розлад процесу саморегуляції .

Зміст досвіду дестабілізації звичного психічного стану через загострення внутрішніх суперечностей, розладу процесу саморегуляції під впливом внутрішніх чи зовнішніх стимулів. Емоційно насичені ситуації, як екзистенціально значущі. Ексквізитний характер ситуації. Основний зміст кризового досвіду.

Пізнавальні -розвивальні результати:

- усвідомлення потенційної трансформаційної спроможності кризи;
- виявлення діагностичної функції ексквізитної ситуації;
- проаналізувати особливості актуалізації індивідуального творчого потенціалу особистості.

Тема: Трансгресія як вихід за межі стандартної концептуальної системи.

Психодрама «Долання заборони». Трансгресія як принциповий стрибок у розвитку. Динаміка перспективного відчуття «того, що має бути».

Пізнавально -розвивальні результати:

- усвідомити трансгресію як джерело найсильніших імпульсів розвитку, фазу справжнього відчуття сили творчого потенціалу, діапазон актів трансгресії;
- рефлексія емоційних зв'язків.

Тема: Визначення діапазону можливих перспектив на основі трансформаційних новоутворень. Стратегічне планування діяльності.

Рольова гра «Моделювання майбутнього». Проективні методики «Моя життєтворчість». Зворотний зв'язок і рефлексія. Діапазон можливого розвитку емпатії, орієнтація на самовдосконалення.

Пізнавально -розвивальні результати:

- саморегламентування поведінки і життєдіяльності;
- самоконтроль розвитку і самовиховання на засадах високих моральних стандартів і орієнтації на досконалість.
- сприйняття реальності за участю почуттів і контекстів процесу життєдіяльності, переоцінка цінностей, досвіду.

Тема: Рефлексія статусу власної гідності, свободи та відповідальності творчої реалізації.

Особистісна відповідальність, як результат розвитку свідомої здатності узгоджувати взаємодію зовнішніх умов та вимог до особистості з її власними творчими потребами, що уможлиблює цілісну реалізацію творчого потенціалу особистості на континуумі «безпе́чність – продуктивність».

Пізнавально -розвивальні результати:

- Усвідомлення відповідальності за прогнозування і осмислене здійснення життєдіяльності особистості, на основі використання власних ресурсів.
- Розвиток здатності узгоджувати вирішення суспільно важливих завдань із особистісною автономією.

Тема: Набуття компетентностей і впевненості в здійсненні продуктивної життєтворчості.

Розвиток свідомого й відповідального здійснення творчого потенціалу особистості на основі осмисленості самовизначення та самореалізації в динамічному контексті сучасного світу.

Апробація компетенції, що є інтегрованим утворенням індивідуальних творчих потенцій особистості.

Пізнавально - розвивальні результати:

- розвиток «трансверсальних компетенцій»: критичне й інноваційне мислення; навички міжособистісного спілкування; інтраперсональні навички; і глобальне громадянство (космополітизм)

Тема: Реінтеграція свого життя на основі умов, продиктованих новою смисловою перспективою

Розвиток здатності узгоджувати нові життєві орієнтири, свої нові ролі, компетентності, знання й можливості з колишніми таким чином, щоб досягти стану динамічного балансу й набути відчуття комфорту від новознайденої, але

розширеної та реструктурованої за рахунок нового розуміння і нових смислів системи світоглядних орієнтацій

Пізнавально -розвивальні результати:

-здатність до співчуття і самовідданості на основі відсутності гострих внутрішніх конфліктів – належне стає дійсним.

-досягнення динамічної цілісності, високого рівня саморефлексії, свідомості, здатності до самовибору, впевненості у доцільності власної позиції, у продуктивності власних цілей, усвідомлення незавершеності розвитку і потреби постійного самовдосконалення.

Підсумкова робота

Рефлексія індивідуального досвіду

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Горбунова Л. Складне мислення як відповідь на виклик епохи / Л. Горбунова // Філософія освіти. – 2007. – № 1 (6). – С. 40–55.
2. Горбунова Л. Транскультурна компетентність: освітній шлях до глобальної культури миру епохи / Л. Горбунова // Філософія освіти. – 2014. – № 1 (6). – С. 141–167.
3. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації / Г. Йоанс. – Київ : Лібра, 2001. – 400 с.
4. Коновальчук В. І. Проблема творчого потенціалу особистості у філософії освіти / В. І. Коновальчук // Гілея: науковий вісник : збірник наукових праць. – Вип. 99 (8). – Київ, 2015. – С. 302–306.
5. Князева Е. Н. Основания синергетики. Человек, конструирующий себя и свое будущее / Е. Н. Князева, С. П. Курдюмов. – Изд. 4, доп. – М. : Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2011. – С. 46.
6. Князева Е. Н. Пробуждающее образование / Е. Н. Князева // Синергетическая парадигма. Синергетика образования. – М. : Прогресс-Традиция, 2007. – С. 369–387.
7. Князева Е. Н. Энактивизм: Концептуальный поворот в эпистемологии / Е. Н. Князева // Вопросы философии. – 2013. – № 10. – С. 91–104.
8. Коновальчук В. І. Рефлексія як спосіб розвитку творчого потенціалу у просторі освіти / В. І. Коновальчук // Актуальні проблеми філософії та соціології. – Вип. 7. – Одеса, 2015. – С. 74–78.
9. Konovalchuk V. I. Responsibility in the regulation of creativity potential / V. I. Konovalchuk // Innovative solutions in modern science. – № 1(10). – Дубаї, 2017. – P. 141–150.

9. Konovalchuk V. I. Philosophyc understanding of the personality's creative potential analysis method / V. I. Konovalchuk // Znanstvenamisel journal. – № 3. – 2017. The journal is registered and published in Slovenia. – P. 93–98.

10. Коновальчук В. І. Роль креативного учителя у розвитку творчого потенціалу учня / В. І. Коновальчук // Наукові записки Малої академії наук України : збірник наукових праць. – Вип. 2. – Київ : ТОВ «СІТПРІНТ», 2013. С. 89–96.

11. Коновальчук В. І. Психологічні умови розвитку креативного потенціалу особистості : науково-методичний посібник / В. І. Коновальчук. – Київ : ТОВ «СІТПРІНТ», 2012. – 121 с.

12. Коновальчук В. І. Довідник психолога з методик дослідження складових навчально-дослідницьких умінь у дітей дошкільного і шкільного віку / В. І. Коновальчук, Т. І. Чернецька, Л. С. Голодюк, О. М. Шишова, А. М. Гельбак, Т. М. Рашкова, Н. І. Ніколенко. – Київ : ТОВ «СІТПРІНТ», 2014. – 384 с.

13. Кремень В. Інноваційна людина як мета сучасної освіти / В. Кремень // Філософія освіти. – 2013. – № 2 (13). – С. 7–22.

14. Морено Я. Л. Театр спонтанности [Электронный ресурс] / Я. Л. Морено. – Режим доступа : www.psychodrama.ru.

15. Робінсон К., Ароніка Л. Школа майбутнього. Революція у вашій, що назавжди змінить освіту / К. Робінсон, Л. Ароніка ; пер. з англ. Г. Лелів. – Львів : Літопис, 2016. – 258 с.

16. Синергетика і творчість: монографія / за ред. В. Г. Кременя. – Київ: Інститут обдарованої дитини, 2014. – 314 с.

17. Хакен Г. Принципы работы головного мозга: Синергетический подход к активности мозга, поведению и когнитивной деятельности / Г. Хакен. – М. : ПЕР СЭ, 2001. – 351 с.

18. Швейцер А. Благоговение перед жизнью / А. Швейцер ; пер. с нем.; сост. и посл. А. А. Гусейнова ; общ. ред. А. А. Гусейнова и М. Г. Селезнева. – М. : Прогресс, 1992. – 596 с.

19. Эволюционное мышление в науке и философии // Философия и культура. – 2013. – № 11. – С. 1532–1542.

20. 10000 videos Soft Skills [Electronic resource]. – Access mode: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.thv.softskills&hl=uk>.